

Promoziun da la sandad e prevenziun Extract da las basas giuridicas chantunalas

110.100

Constituziun dal chantun Grischun

Art. 75 Princips

- ¹ Il chantun e las vischnancas promovon il bainstar e la segirezza sociala da la populaziun, da la famiglia e da las singulas personas.
- ² Els s'engaschan per l'egualitad da las schanzas per tuts, spezialmain per l'egualitad da dunna ed um.
- ³ Els sustegnan l'iniziativa privata cun bunas cundiziuns da basa.
- ⁴ Cun ademplir incumbensas publicas sto vegnir schanegiada la basa da viver natirala.

Art. 87 Sanadad

- ¹ Il chantun regla la sanadad publica.
- ² Il chantun e las vischnancas procuran per ina tgira e per in provediment medicinal cunvegnent, economic e suffizient.
- ³ Els promovon e sustegnan ensemen la prevenziun sanitaria sco er la profilaxa cunter toxicomania.

Art. 91 Organisaziun dal temp liber e sport

- ¹ Il chantun e las vischnancas sustegnan l'organisaziun raschunaivla dal temp liber, la lavur da giuventetgna ed il sport.

500.000

Lescha davart la protecziun da la sanadad en il chantun Grischun (lescha da sandad)

2. Cumpetenzas

Art. 5 Chantun

- ¹ Il chantun è cumpetent per:
 - a) promover la sanadad e la prevenziun, uschenavant ch'el vegn designà sco cumpetent per quai en questa lescha;
 - b) cussegljar mammas e babs;
- ...

Art. 6 Vischnancas

- ¹ Las vischnancas èn cumpetentas per proteger la sanadad da la populaziun, nun che questa incumbensa saja vegnida transferida al chantun.
- ² En spezial èn ellas cumpetentas per:

- a) la promoziun da la sanadad e la prevenziun;
- b) la polizia locala da sanadad;
- c) realisar proceduras penalas;
- d) ordinar mesiras cunter facturs che pericliteschan e donnegeschan la sanadad da lur populaziun;
- e) survegliar l'igièna da l'ambient e l'igièna d'abitar;
- f) il servetsch medical e dentistic da scola;
- g) prevegnir e cumbatter cunter malsognas transmissiblas da l'uman;
- h) ils fatgs da sepultura.

³ Tar occurrenzas cun ina ristga pli gronda per il corp e la vita da las participantas e dals participants u da las aspectaturas e dals aspectaturs ston las vischnancas procurar ch'i vegnia preparà e realisà in concept respectiv per il servetsch da sanadad.

3. Promoziun da la sanadad e prevenziun

Art. 7 Cumpetenzza

¹ Il chantun è cumpetent per:

- a) programs e campagnas en tut il chantun;
- b) incumbensas intercommunalas;
- c) il sustegn professional da las vischnancas;
- d) cussegljar gratuitamain las mammas ed ils babs respectivamain las personas cun la pussanza dals geniturs en dumondas da la tgira da poppins e d'uffants pitschens;
- e) coordinar las activitads da las vischnancas.

² El po conceder contribuziuns:

- a) a projects per la promoziun da la sanadad e per la prevenziun;
- b) per la retschertga da datas da basa concernent il stadi da sanadad da la populaziun;
- c) ad organisaziuns che prestan ina contribuziun impurtanta a favur da la promoziun da la sanadad ed a favur da la prevenziun da la populaziun.

Art. 8 Tubac

¹ Igl è scumandà da far reclama per tubac e per products da tubac:

- a) sin, sur u per lung da vias e da plazzas publicas;
- b) sin fund privat, al qual ins ha invista da vias e da plazzas publicas;
- c) avant u en edifizis publics ch'èn en possess da corporaziuns da dretg public u d'instituts autonomes.

² Tubac e products da tubac na dastgan betg:

- a) vegnir vendids a personas sut 16 onns;
- b) vegnir dads a personas sut 16 onns per intents da reclama;
- c) vegnir vendids en automats ch'èn accessibels publicamain.

³ Las vischnancas procuran che las restricziuns da far reclama per products da tubac sco er che las restricziuns da dar e da vender tubac e products da tubac vegnian observadas.

Art. 9 Protecziun da las nunfimadras e dals nunfimaders

¹ A l'intern ed a l'extern d'areals da scola e d'implants da sport da scola sco er da lieus da scuntrada e da tgira per uffants e per giuvenils èsi scumandà da fimar.

² Las vischnancas pon abolir il scumond da fimar tenor l'alineia 1 per arranschaments e per occurrenzas che sa drizzan per gronda part a personas creschidas ed – en cas da stabiliments da scola che han sulettamain ina purschida da furmaziun postobligatorica – en lieus definids a l'extern dal stabiliment da scola.

³ Manaschis per fimadras e fimaders tenor l'artitgel 3 da la lescha federala davart la protecziun cunter il fimar passiv n'èn betg admiss.

500.010

Ordinaziun tar la lescha da sanadad

(OtLSan)

1. Cumpetenzas ed incumbensas

Art. 1 Chantun

- ¹ Per las incumbensas che lescha da sanadad surdat al chantun è cumpetent l'uffizi da sanadad, nun che questas incumbensas sajan vegnidas affidadas ad in auter uffizi. L'uffizi da sanadad è er cumpetent per communitgar al register davart las professiuns medicalas, al register davart las professiuns psicologicas ed al register naziunal davart las persunas spezializadas dal sector da sanadad (NAREG) las datas prescrittas dal dretg federal.
- ² La promoziun da la sanadad e la prevenziun en il sector da scola èn chaussa:
- en il sector da la scolina e da la scola populara: da l'uffizi per la scola populara ed il sport;
 - en il sector da la scola media e da las scolas autas: da l'uffizi per la furmaziun media-superiura;
 - en la scola professiunala: da l'uffizi per la furmaziun professiunala.
- ³ La prevenziun secundara e terziara da dependenza è chaussa da l'uffizi dal servetsch social.
- ⁴ La protecziun da la sanadad en il senn da la legislaziun da lavur e da la legislaziun davart l'assicuranza d'accidents è – uschenavant ch'ella pertutga il chantun – chaussa da l'uffizi per industria, mastergn e lavur.

Art. 2 Vischnancas

- ¹ Las vischnancas han:
- da designar in post ch'è cumpetent per la promoziun da la sanadad e per la prevenziun sin plaun communal e sin plaun da la scola;
 - ademplind lur incumbensas, d'observar soluziuns che tegnan quint da la sanadad.

500.800

Lescha davart l'agid per persunas toxicomanas en il chantun Grischun

(lescha d'agid per persunas toxicomanas)

1. Disposiziuns generalas

Art. 1 Intent

- ¹ La lescha ha l'intent da metter a disposiziun ina purschida da prevenziun da toxicomania e d'agid en cas da toxicomania che correspunda al basegn en il chantun, da fixar las incumbensas correspondentas dal chantun e da las vischnancas sco er da coordinar las activitads en la prevenziun da toxicomania e l'agid en cas da toxicomania.

2. Prevenziun primara da toxicomania

Art. 7 Cumpetenzas 1. vischnancas

- ¹ Las vischnancas èn cumpetentas per la prevenziun primara da toxicomania. Ellas pon delegar questa incumbensa er ad instituziuns adattadas publicas u privatas u a persunas privatas u las schliar en il rom da corporaziuns da vischnancas.
- ² Las vischnancas promovon: *
- l'infurmaziun da la populaziun areguard ils motivs e las consequenzas da la toxicomania e dal deportament en dependenza;
 - la conscienza e l'abilitad dals geniturs e da las persunas d'instrucziun d'empruvar d'evitar deportaments che promovon la toxicomania tar giuvenils.

945.100 Lescha d'ustaria per il chantun Grischun (Lu)

Art. 2 Restricziuns

- ¹ Las libras activitads d'ustaria e dal commerzi cun bavrondas alcoholicas dastgan vegnir restrenschidas mo, uschenavant che l'intent da la lescha pretenda quai.
- ² Scumandada è spezialmain la vendita da:
- a) bavrondas alcoholicas a giuvnas ed a giuvs sut 16 onns sco er a sturnas ed a sturns;
 - b) bavrondas destilladas u bavrondas maschadadas sin basa da bavrondas destilladas a giuvnas ed a giuvs sut 18 onns;
 - c) bavrondas alcoholicas cun agid d'automats ch'èn accessibels a la publicitad.
- ³ Manaschis che vendan alcohol na dastgan betg offrir ina tschernada da bavrondas senza alcohol ad in pretsch pli char che quel da la bavronda alcoholica la pli bunmartgada en la medema quantitad.

2. Activitads d'ustaria che basegnan ina permissiun

2.1. Permissiun

Art. 3 Obligaziun da dumandar ina permissiun

- ¹ Ina permissiun è necessaria per:
- a) vender spaisas u bavrondas per il consum al lieu;
 - b) surlaschar localitads per il consum da spaisas u da bavrondas appurtadas u furnidas;
 - c) organiser occurrenzas, a las qualas i vegnan consumadas spaisas u bavrondas appurtadas u furnidas.
- ² Per la vendita da spaisas u da bavrondas en in ambient privat serrà è necessaria ina permissiun, sche la vendita vegn fatga da professiun.
- ³ ...*

Art. 4 Cumpetenzza

- ¹ Las vischnancas èn cumpetentas per conceder e per retrair la permissiun.

Art. 8 Extincziun da la permissiun

- ¹ La permissiun estingua cun:
- a) la mort u la renunzia da la persuna, a la quala la permissiun è vegnida concedida;
 - b) la liquidaziun dal manaschi;
 - c) la scadenza u la retratga da la permissiun.

Extract da las basas giuridicas naziunalas

817.02

Ordinaziun davart victualias ed objects da diever (OVic)

9. secziun:

Bavrondas alcoholicas: restricziuns da consegna e da far reclama

Art. 42 Consegna

- ¹ Bavrondas alcoholicas ston vegnir offeridas en vendita uschia, ch'ellas èn distinguiblas cleramain da bavrondas betg alcoholicas.
- ² En il lieu da vendita stoi vegnir rendì attent en moda bain visibla e cun ina scrittira bain legibla ch'igl è scumandà da vender bavrondas alcoholicas ad uffants ed a giuvenils. En quest connex stoi vegnir renvià a la vegliadetgna minimala tenor la legislaziun da victualias e tenor la legislaziun d'alcohol.

Art. 43 Reclama

- ¹ Mintga reclama per bavrondas alcoholicas che sa drizza spezialmain a giuvenils sut 18 onns è scumandada. La reclama per bavrondas alcoholicas è scumandada spezialmain:
 - a) en lieus ed ad occurrenzas che vegnan frequentads oravant tut da giuvenils;
 - b) en publicaziuns che sa drizzan oravant tut a giuvenils;
 - c) sin objects che vegnan duvrads oravant tut da giuvenils;
 - d) sin objects che vegnan consegnads gratuitamain a giuvenils.
- ² Bavrondas alcoholicas na dastgan betg vegnir munidas cun indicaziuns u cun illustraziuns che sa drizzan spezialmain a giuvenils sut 18 onns, u vegnir preschentadas correspondentamain.